

מודה בן־אהרון
— לשינוי ורפורמה

מודה איינדה
— התנגדות המיסד

אהרון שואף להקים בישראל מיסטר דומה לזה שהקים איינדה בצ'ילי. אולם היה דמיון מה בדיעותיהם, שיי טוחיהם ועמדתם של שני האישים. איינדה, סוציאליסט דמוקראט בעל אידיאולוגיה מרכסיסטית, היה הנשיא המרכזי סיסטי הראשון שהגיע לשילטון בדרך דמוקרטית. הוא נבחר כנשיא במישר נשיאותי דומה לזה של ארצות־הברית. בו אין קשר בין הבחירות לנשיאות לבחירות לפרלמנט. כך אירע שבראשה של צ'ילי, מהנאורות שבמדינות אמריקה הליטניות, ניצב נשיא נטול כוח ביצוע. הקונגרס בצ'ילי נשאר בשליטת האופר ויציה. הצבא היה נתון למרותה של הריאקציה הימנית ולהשפעת שירותי הביון האמריקאים.

מבחינה זו דמה מצבו של איינדה למצבו של בן־אהרון. לשניהם לא היתה אפשרות ליישם את תוכניותיהם הסוציאליטיות והכלכליות. להשליטם על העם, ולפעול להצלתם.

רק שיטות ההדחה של שניהם היו שונות. איינדה הודח במרחץ דמים אכזרי, ששבר הסכמה אילמת במסורת המהפכית במדינות אמריקה הדרומית, לפיה אין היריבים הפוליטיים הורגים זה את זה במאבק על השילטון. מרחץ דמים כמו זה שנערך השבוע בצ'ילי היה רק במהפכות שפרצו בקובה. בן־אהרון הודח בצורה הרבה יותר אלגנטית, תוך שמירה קפדנית על חוקי המישחק הדמוקרטי.

ריכוזי הרפורמה. היה זה אופייני כי באותה עת ממש, בה התחוללו בצ'ילי ובישראל מאבקים בין תובעי הרפורמות למתנגדיהם, התמקדה השומת־ליבו של העולם למאבק דומה המתחולל גם בברית־המועצות. שם לא היו תובעי הרפורמות אישי שילטון, כי אם אישי רוח, שסיכנו את חייהם ואת חירותם האישית במאבק אמיץ למען זכויות האדם. וגם שם — בדיוק כמו בצ'ילי ובישראל — הופעלו נגדם אמצעים כדי להשתיקם ולסלקם.

בבית־משפט עירוני במוסקבה נשפטו לשלוש שנות מאסר שניים מהעומדים בראש המאבק לזכויות האדם — פיטר יקיר וויקטור קרסין. אותה שעה המשיכו אנשי רוח רוסיים אחרים, ובראשם המדען האטומי אנדריי זאכארוב, להשמיע באומץ את קולם כנגד הדיכוי, כשהם גוזרים על עצמם גורל דומה לזה שפקד את הבריהם.

כך קרה שלשושת המאורעות שריתקו השבוע את התעניינותו של האורח הישראלי היה למעשה מכה משותפת אחד: הם הבהירו כי הרודנות, השמרנות והטוטאליטריות, מימין ומשמאל, עדיין שולטים בכיפה, יילחמו בכל האמצעים שבידם נגד מי שינסה לסכן את קיומם ולהבוע רפורמה בדרך דמוקרטית.

מדיניות

מלכודת - אבל למי?

האם כדאית הצלחה צבאית

כמו ניצחון בקרב אוויר

לעימת הנזק הפוליטי

רביעייה של מטוסי־קרב ישראליים טסה בצהרי יום החמישי האחרון מול חופי

פיטר יקיר (מוזקן) עי ספסד הנאשמים במוסקבה
— מאבק אמיץ

ויקטור קרסין עי דוכן העדים בבית־הדין במוסקבה
— למען זכויות האדם

לשמור את בן־אהרון במקרה עד אחרי הבחירות לכנסת, לזרוק אותו או לכלבים. **הסכמה אילמת.** שרה־אוצר פנחס ספיר הגוים כאשר טען לא מכבר כי בן־

התפטר אם יוצהר מיד כי ימשיך לכהן כמוכ"ל ההסתדרות ואם יורחבו סמכויותיו תיו כמוכ"ל. היתה זו בדיחה גרושה. היא עמדה בניגוד מוחלט לתוכנית שנועדה

במדינה

העם

מרחץ דמים

מול חברה אלגנטית

מכנה משותף בין

הדת איינדה והדת בן־אהרון

ביום בו נערכו בישראל הבחירות להסתדרות העובדים, פרצה בצ'ילי המהפכה הצבאית, שהפילה את מיסטר דומה של הנשיא סלואדור איינדה. גרמה להתאבדותו בארי מן הנשיאות.

לכאורה לא היה קשר בין שני המאורעות. רק הגורל העיוור קשר ביניהם בתאריך ההתרחשות. אבל למעשה היה בין ניהם קשר אמיץ ביותר. שני המאורעות ביטאו תהליכים זהים המתחוללים במדינות רבות בעולם ושהמכנה המשותף שלהם היא ההתנגדות של המיסד השמרני לכל ניסיון של שינוי ורפורמה.

המנצחים האמיתיים. המשמעות הרבולטת ביותר של תוצאות הבחירות להסתדרות היתה כביכול מפלתו של המערך. המפלגה השלטת איבדה כ־4% מכוחה בהסתדרות. תוצאה זו אין בה כדי לסכן את שילטונה הבלעדי. לא רק זאת — אלא מה שנראה עליידי יריבי המערך כתבוסה, מוגדר עליידי צמרת המפלגה השלטת למעשה כניצחון. היתה זו בדיוק התוצאה שהם ציפו לה וקיוו לה. עוד זמן רב לפני שנערכו הבחירות הם העניקו לה את התואר „כישלון מבוקר“.

גולדה מאיר ופנחס ספיר היו מעוניינים כי המערך יאבד מעט מכוחו בהסתדרות כדי שדבר ישמש בידם נשק כנגד מוכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון, על־מנת לאלץ צו להתפטר או להדיחו ללא סערות רוחות. אילו היה המערך זוכה בעליית כוחו בבחירות להסתדרות, היתה הדבר מתפרש כניצחון לקו של בן־אהרון, נושא דגל הרפורמה בהסתדרות, בתוך המערך עצמו. ממילא התפרש הכישלון כתבוסה אישית שלו. גולדה וספיר, שלא נקפו אצבע במערכת הבחירות בהסתדרות, היו למערך שה המנצחים האמיתיים.

תגובתו הראשונה של בן־אהרון היתה הכרה בתבוסתו. ספונטנית הוא הודיע מיד על כוונתו להתפטר. אלא שהתפטרות כזאת היתה חריגה מהתוכנית שנקבעה בצמרת המערך מראש. היא היתה עלולה לגרום נזק למערך בבחירות לכנסת. לפי התוכנית היתה הדחתו של בן־אהרון צריכה להתבצע רק אחרי הבחירות לכנסת.

בן־אהרון, שהבין במאוחר מדי את משמעות המלכודת בתוכה נלכד, פסח על שני הסעיפים. הוא לא רצה לשמש כלי במשחקם הציני של שליטי המערך. אולם מצד שני הוא לא רצה לוותר על עמדת הכוח שלו. שהינתנה לו לפחות אפשרות להשמיץ את דיעותיו החריגות ואת ביקורתו תו על המישרת החברתית והכלכלית בישראל. הוא ניסה, לשווא, להפוך את תבוסתו לניצחון, בכך שהודיע כי יסכים שלא